

פוליסה לביטוח כל הסיכונים - כספים

(מהדורת ביט 2016 שקלית)

מבוא

פוליסה זו היא חוזה

בין:

כלל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "המבטח")

לבין:

המבוטח אשר שמו נקוב ברשימה (להלן: "המבוטח")

לפיו מסכים המבטח, תמורת דמי הביטוח הנקובים ברשימה ו/או במפרט המצורפים בזה (להלן: "הרשימה"), לשפות את המבוטח בגין מקרה ביטוח כמוגדר להלן, שאירע במשך תקופת הביטוח הנקובה ברשימה וזאת בכפוף לסכומי הביטוח, גבולות האחריות, סייגי הפוליסה ותנאיה.

אחריות המבטח לשיפוי בגין אבדן או נזק כאמור לא תעלה על סכומי הביטוח הנקובים ברשימה בגין כל סעיף וסעיף ובכללותה במצטבר במשך כל תקופת הביטוח על סכום הביטוח הכללי הנקוב ברשימה.

סכומי הביטוח הנקובים ברשימה הינם על בסיס נזק ראשון שאינם כפופים לביטוח חסר.

פוליסה זו הוצאה על ידי המבטח על סמך הצעת ביטוח ו/או כל מסמך ו/או מידע אחר שהוגשו למבטח ומהווים חלק בלתי נפרד מפוליסה זו.

הבהרה: הכותרות המופיעות בפוליסה זו משמשות אך ורק לצורך נוחות והפניה, ואין לראותן בשום פנים כמשפיעות בצורה כלשהי על תוכן הכתוב בקטעים ובסעיפים עצמם.

פוליסה זו מנוסחת בלשון זכר אך פונה לגברים ונשים כאחד

תוכן עניינים

1.	הגדרות	3
2.	סייגים לחבות המבטח	4
3.	הרחבות	6
4.	תנאי הפוליסה	7

1. הגדרות

1.1 מקרה ביטוח:

אבדן או נזק פיזי, פתאומי ובלתי צפוי לכספים של העסק המבוטח המכוסים בעת המצאם **בחצרי המבוטח או בעת העברתם ממקום למקום מחוץ לחצרי המבוטח, ובלבד שההעברה נעשתה בתחום הגבולות הטריטוריאליים המוגדרים להלן, שאירע במהלך תקופת הביטוח.**

1.2 שעות עבודה:

השעות שבהן עסקו של **המבוטח** מאויש לצורך ניהול עסקיו, וכן בזמן הימצאם של עובדי **המבוטח** שברשותם הכספים המבוטחים, **בחצרי המבוטח.**

1.3 חצרי המבוטח:

חצרים המשמשים את **המבוטח** לצורך ניהול עסקיו.

1.4 גבולות טריטוריאליים:

שטח מדינת ישראל והשטחים המוחזקים. **"שטחים מוחזקים"** לצורך פוליסה זו הינם שטח C וכן שטחי ישובים ישראליים ושטחי בסיסים ו/או עמדות צה"ל המצויים בשטח B.

למען הסר ספק, שטח A לא נכלל ב-"גבולות הטריטוריאליים" לצורך פוליסה זו.

על אף האמור, פוליסה זו תחול גם בתחומי האזורים כמשמעותם בחוק יישום חוזה השלום בין מדינת ישראל לבין הממלכה הירדנית ההאשמית, התשנ"ה-1995.

1.5 כספים:

מזומנים, שטרות, המחאות, המחאות דואר, בטחונות, תלושי תשלום, שטרי חוב, שטרי חליפין, ניירות ערך, כולל דואר וכן אגרות מכל סוג וכל נייר סחיר אחר בעל ערך כספי נקוב, **אך למעט במפורש המחאות ריקות (שלא צוין בהן סכום).**

1.6 מזומנים:

מטבעות, מדליות, שטרי כסף, שוברי קניה ושי (לרבות שוברי קניה מגנטיים) ותלושי דלק.

1.7 פריצה:

גניבת **הכספים** המבוטחים מתוך **חצרי המבוטח**, שבוצעה לאחר שהחדירה לחצרים או היציאה מהם בוצעה באלימות ובכוח, ונשארו סימנים המעידים על כך.

1.8 שוד:

גניבת הכספים שנעשתה תוך שימוש באלימות או איום לשימוש באלימות כלפי **המבוטח** ו/או מי מעובדיו ו/או מי מטעמו.

2. סייגים לחבות המבטח

המבטח לא ישפה את המבטוח בגין:

- 2.1 חוסר ו/או גרעון בלתי מוסבר.
- 2.2 אבדן או נזק **לכספים** בעת המצאם בכלי רכב שאינו תחת השגחה.
- 2.3 אבדן או נזק תוצאתי מכל סוג שהוא.
- 2.4 תרמית או מעילה מצד עובד **המבטוח**, למעט עובד המשמש כשליח להעברת **כספים** אצל **המבטוח**, השולח ידו **בכספים** ובורח עמם.
- 2.5 אבדן או נזק שטבעו בלאי, עש, כנימה, חרקים, התבלות הדרגתית כלשהי או תנאי אקלים.
- 2.6 אבדן או נזק מכל סוג שהוא, שנגרמו **לכספים** המבטוחים או שנבעו במישרין או בעקיפין מחומר גרעיני כלשהו (Any Nuclear Material), תגובה גרעינית או קרינה גרעינית או מייננת או זיהום רדיואקטיבי, ללא קשר עם כל סיבה אחרת התורמת יחד או לחוד או בכל רצף אירועים אחר לאבדן או הנזק.
על אף האמור לעיל, סייג זה לא יחול על אבדן או נזק מסיכון מכוסה שנגרמו עקב שימוש ו/או אחסון של חומרים רדיואקטיביים או שימוש בקרני רנטגן במעבדות, בבתי חולים או במוסדות רפואיים אחרים או לשם ביצוע בדיקות בתעשייה.
כמו כן, סייג זה לא יחול לגבי זיהום רדיואקטיבי מחומרים רדיואקטיביים אשר מאוחסנים או בשימוש במעבדות, בבתי חולים או במוסדות רפואיים אחרים או לשם ביצוע בדיקות בתעשייה או משימוש בקרני רנטגן, אשר נגרם כתוצאה מסיכון מבטוח.
על אף האמור לעיל, מובהר בזאת כי עבודה עם דלק גרעיני או שימוש בדלק גרעיני מותרים.
- 2.7 אבדן או נזק הנגרם במישרין או בעקיפין ממלחמה, פלישה, פעולת אויב זר, מעשה איבה או פעולות מסוג פעולות מלחמה (בין אם הוכרזה ובין אם לא הוכרזה), מלחמת אזרחים, פעולות חבלה **וטורר**, מרד, התקוממות צבאית או עממית, מרי, מרידה, מהפכה, החרמה, שלטון צבאי או שלטון שתפסוהו באופן בלתי חוקי, משטר צבאי או מצב של מצור או מאורעות או גורמים כלשהם המביאים לידי הכרזה או קיום של משטר צבאי או מצב של מצור.
"טורר" כאמור לעיל משמעו שימוש באלימות לצרכים פוליטיים, לרבות שימוש באלימות שמטרתו להפחיד את הציבור או כל חלק ממנו, על ידי איש או אנשים הפועלים מטעם או בקשר עם ארגון העוין את המדינה.
לעניין **"טורר"** כהגדרתו לעיל, שאירע בשטח מדינת ישראל והשטחים המוחזקים (לעניין: **"השטחים המוחזקים"** כהגדרתם בסעיף 1.4 לעיל) - רק אישור מפורש של משטרת ישראל או של משרד הביטחון או של מנהל מס רכוש וקרן פיצויים כמוגדר בחוק מס רכוש וקרן פיצויים-1961 על כל תיקונו, המאשר כי הנזק נגרם במישרין על ידי אחת מפעולות אלו, ישמש עילה לדחיית תביעה לנזקים על פי סייג זה.

- 2.8 אבדן או נזק **לכספים** בהימצאם **בחצרי המבוטח** בגין גניבה שלא תוך כדי **פריצה לחצרי המבוטח** ו/או שלא תוך ביצוע **שוד**.
- 2.9 למען הסר ספק, מובהר בזאת כי הפוליסה אינה מכסה אבדן או נזק לאמצעי תשלום אלקטרוני מסוג כלשהו.
- 2.10 אבדן או נזק עקב זיוף חלקי או מלא של המחאות ו/או כל מסמך סחיר אחר.
- 2.11 **רשלנות רבתי**
- אבדן או נזק מכל סוג שהוא לרכוש המבוטח, שנגרם או נבע **מרשלנות רבתי** של המבוטח שנלווה לה יסוד נפשי של פזיזות או אי אכפתיות אשר גרמה או תרמה בצורה משמעותית להתרחשות **מקרה הביטוח**.
- לעניין זה, **רשלנות רבתי** משמעה: סטייה חמורה מסטנדרט התנהגות של **מבוטח** סביר.

3. הרחבות

3.1 כספים בעת המצאם בבתי מנהלים

הביטוח על פי פוליסה זו מורחב לכסות אבדן או נזק פיזי, פתאומי ובלתי צפוי **לכספים** גם בעת המצאם בבתי פרטיים של מנהלים ו/או פקידים בכירים ו/או סוכנים ו/או גובים ו/או אחראים על **כספים** של העסק המבוטח.

אחריותו של המבטח על פי הרחבה זו מוגבלת לסכומים המפורטים להלן:

3.1.1 **לגבי סיכוני אש ושווד - במלוא סכום הביטוח הנקוב ברשימה לגבי כספים בהעברה.**

3.1.2 **לגבי כל נזק אחר המכוסה על פי הפוליסה - 20% מסכום הביטוח הנקוב ברשימה לגבי כספים בהעברה, אולם לא יותר מ 50,000 ש"ח למקרה ביטוח אחד ובסך הכל לכל תקופת הביטוח.**

3.2 העברת ממסרים משורטטים בדואר רשום, מוניות ומשרדי שליחויות

הביטוח הניתן על פי פוליסה זו בגין **כספים** בהעברה, מורחב לכסות גם ממסרים משורטטים, גם בעת העברתם באמצעות דואר רשום, מוניות או משרדי שליחויות.

ממסרים המוחזרים ללקוחות עקב אי פירעון, לא חייבים להיות משורטטים.

כל העברה, כמפורט לעיל, תלווה ברשימה המפרטת את כל נתוני הממסרים המצורפים אליה, והעתק מרשימה זו יישאר אצל המבוטחים. רשימות אלו תעמודנה לרשות המבטח לאחר קרות מקרה הביטוח.

3.3 זיוף המחאות

על אף האמור בסעיף 1.5 להגדרות ובסעיף 2.10 מהסייגים לחבות **המבטח**, הביטוח על פי פוליסה זו מורחב לכסות אבדן כספי עקב זיוף המחאות ריקות שנגנבו **מהמבוטח** תוך כדי **פריצה**.

אחריות המבטח על פי הרחבה זו מוגבלת לסך של 50,000 ש"ח למקרה ביטוח אחד ובסך הכל לתקופת הביטוח.

3.4 נזק לכספת

אם נרשם ברשימה כי כיסוי זה בתוקף ובתמורה לדמי ביטוח נוספים, הביטוח על פי פוליסה זו מורחב לכסות נזק לכספת העסק שנגרם כתוצאה מנזקי אש או **מפריצה** או מניסיון **לפריצה** לכספת.

אחריותו של המבטח על פי הרחבה זו מוגבלת לסכום הנקוב ברשימה לגבי הרחבה זו.

4. תנאי הפוליסה

פוליסה זו, **הרשימה** וכל מסמך אחר המצורפים לה, יקראו כחווה אחד וכל מילה או ביטוי שיוחסה להם משמעות מיוחדת בכל חלק של הפוליסה או של **הרשימה**, תהא להם אותה המשמעות המיוחדת בכל מקום שבו הם מופיעים.

4.1 תשלום דמי הביטוח וסכומים אחרים

4.1.1 תשלום במזומן - אם לא סוכם אחרת בין **המבטח למבטוח**, דמי הביטוח וסכומים אחרים המגיעים **מהמבטח למבטח** בקשר לפוליסה זו, ישולמו במלואם בש"ח, תוך 28 ימים מתאריך תחילתה של תקופת הביטוח.

4.1.2 תשלום לשיעורין - אם סוכם בין **המבטח למבטח** על תשלום לשיעורין, ישולמו דמי הביטוח בתוספת דמי אשראי, בהתאם למפורט **ברשימה**.

דמי האשראי יחושבו על בסיס ריבית שנתית כנקוב **ברשימה** וישולמו במהלך תקופת הביטוח בתשלומים חודשיים, שווים ורצופים שמספרם אינו עולה על מספר חודשי הביטוח ובלבד שהתשלום האחרון ישולם לא יאוחר מ 21 ימים לפני תום תקופת הביטוח.

4.1.3 דמי הביטוח ודמי האשראי יהיו צמודים למדד המחירים לצרכן המפורסם על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

4.1.4 במידה ויבוצע שינוי במספר תשלומי דמי הביטוח ו/או במועדם, יעודכנו דמי האשראי בהתאם לשינוי ויבוצע חיוב או השבה, לפי העניין, בסמוך לפירעון מלוא דמי הביטוח.

4.1.5 לא שולם סכום כלשהו שבפיגור, כאמור, תוך 15 ימים לאחר שהמבטח דרש מהמבטוח בכתב לשלמו, רשאי המבטח להודיע למבטוח בכתב כי הביטוח יתבטל כעבור 21 ימים נוספים וזאת אם הסכום שבפיגור לא יסולק לפני כן;

אם נקבע מוטב שאינו המבטוח, והקביעה הייתה בלתי חוזרת, רשאי המבטח לבטל את הביטוח וזאת אם הודיע למוטב בכתב על הפיגור האמור והמוטב לא סילק את הסכום שבפיגור תוך 15 ימים מהיום שנמסרה לו ההודעה האמורה.

4.1.6 לא שולמו דמי הביטוח במועדם, יישא הסכום שבפיגור הפרשי הצמדה כמשמעותם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, תשכ"א-1961 וכן ריבית צמודה בשיעור שנקבע לפי סעיף 1 לחוק האמור לעניין ההגדרה "הפרשי הצמדה וריבית".

4.1.7 אין בביטול הביטוח על פי סעיף זה כדי לגרוע מחובת המבטוח לסלק את הסכום שבפיגור, המתייחס לתקופה שעד לביטול האמור, וכן את הוצאות המבטח הקשורות בגביית החוב שבפיגור.

4.2 הצמדה למדד

הסכומים הנזכרים להלן יותאמו לשיעור השינוי במדד המחירים לצרכן המתפרסם על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה: (להלן: "המדד").

4.2.1 הצמדת סכום הביטוח

סכומי הביטוח וגבולות האחריות הנקובים בפוליסה זו בש"ח ישתנו בהתאם לשינויים במדד, בין המדד שפורסם סמוך לפני תחילת תקופת הביטוח לבין המדד שיפורסם סמוך לפני קרות מקרה הביטוח.

אם במשך תקופת הביטוח יחולו הגדלות בסכומי הביטוח על פי בקשת המבוטח, תהווה כל הגדלה כזאת סכום בסיסי נוסף עליו חלים תנאי ההצמדה שפורטו לעיל.

4.2.2 הצמדת סכום ההשתתפות העצמית

סכום ההשתתפות העצמית לגבי מקרה ביטוח המכוסה לפי פוליסה זו, ישתנה בהתאם לשינויים במדד בין המדד שפורסם סמוך לפני תחילת תקופת הביטוח לבין המדד שיפורסם סמוך לפני תשלום ההשתתפות העצמית על ידי המבוטח.

4.3 הארכת תקופת הביטוח

כל הארכה של תקופת הביטוח על פי פוליסה זו טעונה הסכמה בכתב של המבוטח והמבוטח, אשר תינתן במפורש למטרה זו.

4.4 ביטול הביטוח

4.4.1 מבלי לגרוע מזכויות המבוטח על פי דין או על פי הוראה אחרת כלשהי בפוליסה, המבוטח רשאי לבטל את הביטוח בכל עת לפני תום תקופת הביטוח, לפי שיקול דעתו, ובלבד שהודעה על כך תישלח למבוטח בכתב בדואר רשום, לפחות 60 ימים לפני התאריך בו יתבטל הביטוח. במקרה כאמור, המבוטח יהיה זכאי להחזר דמי הביטוח ששילם למבוטח בעד התקופה שלאחר ביטול הביטוח.

4.4.2 המבוטח רשאי לבטל את הביטוח בכל עת לפני תום תקופת הביטוח, לפי שיקול דעתו, ובלבד שהודעה על כך תישלח בדואר רשום לפחות 21 יום לפני התאריך בו יתבטל הביטוח.

על אף האמור לעיל היה והמבוטח דרש מהמבוטח לחתום על אישורי ביטוח ו/או שיעבוד בהם נכללה התחייבות של המבוטח לבטל את הביטוח רק לאחר מתן הודעה מראש למקבל ההתחייבות, תבטל הפוליסה בכפוף למתן הודעה כאמור, לאחר תום התקופה שצוינה כמועד ביטולה באותו אישור או בסעיף השיעבוד.

בביטול על פי דרישת המבוטח יחזיר המבוטח למבוטח את דמי הביטוח ששולמו בעד התקופה שלאחר מועד כניסת הביטול לתוקף, בהפחתת הסכומים הבאים: בעד תקופה של עד 7 ימים בהם הפוליסה בתוקף, לרבות אם לא נכנסה לתוקף - 5% מדמי הביטוח השנתיים. ובעד תקופה העולה על 7 ימים בהם היתה הפוליסה בתוקף - 5% מדמי הביטוח השנתיים בצירוף 0.3% מדמי הביטוח השנתיים בעד כל יום ביטוח, החל מהיום השמיני.

4.4.3 אם המבטח יבטל את הביטוח לפני תום תקופת הביטוח המוסכמת, והעילה לביטול אינה שהמבטח הפך את החוזה או ניסה להונות את המבטח, ישלם המבטח למבטוח את הסכום שהיה דורש ממבטוח דומה לאותו סוג ביטוח ביום הביטול, יחסית לתקופה שנותרה עד תום תקופת הביטוח המוסכמת.

4.5 הפרת חובת הגילוי ו/או החמרה בסיכון

מבלי לגרוע מהאמור בסעיף 4.4, המבטח יהיה זכאי לבטל את הפוליסה בהתאם לתנאים הקבועים בחוק ו/או לכל תרופה אחרת בהתאם להוראות סעיפים 6-8 לחוק חוזה הביטוח תשמ"א-1981, בהתייחס לחובת הגילוי ו/או בהתאם להוראות סעיפים 17-19 לחוק חוזה הביטוח תשמ"א-1981, בהתייחס להחמרה בסיכון ו/או בהתאם לכל הוראה שתבוא במקומן ובנוסף להן בהתאם להסדר התחיקתי.

4.6 הודעה על קרות מקרה ביטוח ובירור החבות

4.6.1 קרה מקרה הביטוח, על המבטוח או המוטב להודיע על כך למבטח תוך זמן סביר מהמועד בו נודע לו, על קרות המקרה ועל זכותו לתגמולי ביטוח.

4.6.2 כל תביעה לתשלום תגמולי ביטוח על פי פוליסה זו תוגש למבטח בכתב.

4.6.3 אירע המקרה עקב מעשה פלילי, או חשד למעשה פלילי, יודיע עליו המבטוח, תוך זמן סביר, למשטרה וימציא למבטח אישור בכתב.

4.6.4 על המבטוח או על המוטב, לפי העניין, למסור למבטח, תוך זמן סביר מעת שנדרש לכך, את המידע והמסמכים הדרושים לבירור החבות והיקפה, ואם אינם ברשותו, לעזור למבטח ככל שיוכל להשיגם ומבלי לגרוע מכלליות האמור, המסמכים המפורטים להלן: ספרי חשבונות, ספרי קופה, דוחות מע"מ, קבלות בנקים, פנקסים או כל תעודה אחרת, בין שהיא ברשותו ובין שהיא ברשות אחר, וניתן להשיגה על ידי בקשת המבטוח, כדי שהמבטח יוכל, עד כמה שניתן, לאמת את תביעת המבטוח. כמו כן, ימציא המבטוח למבטח, על פי בקשתו, תצהיר שבו יכלול כל העובדות ונסיבות קרות מקרה הביטוח.

4.6.5 ככל שהופרה חובת המבטוח להודיע על קרות מקרה הביטוח תוך זמן סביר מהיוודע לו על קרות מקרה ביטוח, בהתאם לסעיף 22 לחוק חוזה הביטוח תשמ"א-1981, ו/או למסור למבטח, תוך זמן סביר לאחר שנדרש לכך, את המידע והמסמכים הדרושים לבירור החבות, ואם אינם ברשותו, לעזור למבטח, ככל שיוכל, להשיגם, בהתאם לסעיף 23(ב) לחוק חוזה הביטוח תשמ"א-1981, המבטח יהיה זכאי לתרופות בהתאם להסדר התחיקתי המפורט בסעיפים 24-25 לחוק חוזה הביטוח תשמ"א-1981 ובהתאם לתנאים הקבועים בו, באופן שיוכל לשלול את תגמולי הביטוח או להפחיתם ו/או בהתאם לכל הוראה שתבוא במקומן ובנוסף להן בהתאם להסדר התחיקתי. אם המבטוח הינו תאגיד, תחשב ידיעה של המבטוח על מקרה הביטוח כנ"ל, מרגע שנודע לאחד ממנהליו המוסמכים של המבטוח או לאחראי על נושא הביטוח אצל המבטוח.

- 4.7 השתתפות עצמית**
- בכל מקרה ביטוח המכוסה על פי פוליסה זו, יופחתו מתגמולי הביטוח שעל המבטח לשלם או ישולמו על ידי המבטח סכומי השתתפות עצמית כמפורט ברשימה.
- 4.8 הבסיס לקביעת דרכי הפיצוי**
- למבטח זכות הבחירה בין אחת או יותר מדרכי הפיצוי הבאות:
- 4.8.1 תשלום בפועל עבור האבדן ו/או הנזק הממשי שנגרם לכספים.
- 4.8.2 שיפוי עבור הוצאות שהוצאו בפועל על ידו בגין ביטול או שחזור כספים שאינם מזומנים אשר אבדו או ניזוקו עקב מקרה ביטוח.
- מובהר כי האחריות הכוללת של המבטח בגין סעיפים 4.8.1 ו 4.8.2 ביחד, לא תעלה על סכומי הביטוח הנקובים ברשימה.
- 4.9 מקדמות ותגמולי ביטוח**
- 4.9.1 בקרות מקרה ביטוח, יהא המבטח זכאי לקבל מן המבטח מקדמה או התחייבות כספית שתאפשר לו לקבל שרות לתיקון הנזק, וזאת על חשבון הכספים שיגיעו לו מהמבטח לפי תנאי פוליסה זו.
- מקדמה זו תנוכה מסכום תגמולי הביטוח הסופיים שישולמו למבטח, כאשר חישוב ערך המקדמה מסכום תגמולי הביטוח הסופיים יעשה על בסיס ערכה הצמוד ביום תשלום תגמולי הביטוח הסופיים.
- 4.9.2 המבטח ימנה שמאי, על חשבון, לבדיקה וטיפול בנזקי המבטח.
- 4.9.3 תגמולי ביטוח שאינם שנויים במחלוקת ישולמו תוך 30 יום מהיום שנמסרה למבטח תביעה בכתב לתשלום תגמולי ביטוח והם ניתנים לתביעה בנפרד מיתר התגמולים.
- 4.10 זכות הקיזוז**
- המבטח רשאי לקזז מתגמולי הביטוח המגיעים למבטח בקרות מקרה הביטוח כל סכום שהמבטח חייב למבטח, בין אם חובו מתייחס לפוליסה זו ובין אם לפוליסה אחרת.
- במקרה של מיצוי סכומי הביטוח על פי פוליסה זו, יהא המבטח רשאי לקזז את יתרת דמי הביטוח המגיעים לו לפי פוליסה זו, גם אם טרם הגיע מועד תשלומם.

4.11 מבטח ראשי בפוליסה

אם נרשמו בפוליסה מספר **מבטחים** ונקבע מבטח ראשי, ייצג רק המבטח הראשי את כל **המבטחים**, ורק הוא יהא רשאי לבקש כל שינוי או תוספת במהלך תקופת הביטוח ודי בחתימתו על טופס ההצעה, על בקשות לשינויים בפוליסה במהלך תקופת הביטוח ו/או על כל מסמך שיוציא **המבטח** (כולל במפורש הודעת ביטול) כדי לחייב את כל **המבטחים**.

תגמולי ביטוח אשר אינם משולמים ישירות לצדדים שלישיים ישולמו למבטח הראשי בלבד או כפי שיורה המבטח הראשי **למבטח** בכתב.

כמו כן, כל הודעה אשר ישלח **המבטח** למבטח הראשי בלבד, יראו אותה כאילו נשלחה ההודעה לכל אחד מיחיד **המבטח**.

אם לא מצוין בפוליסה מבטח ראשי, המבטח ששמו מצוין ראשון ברשימת המבטחים יחשב למבטח ראשי.

4.12 ביטוח כפל

4.12.1 בוטח נכס בפני הסיכונים המכוסים בפוליסה זו אצל יותר **ממבטח** אחד לתקופות חופפות, על **המבטח** להודיע על כך **למבטח** בכתב, תוך זמן סביר לאחר שנעשה ביטוח הכפל או לאחר שנודע לו על כך.

4.12.2 בביטוח כפל אחראים **המבטחים** כלפי **המבטח** יחד ולחוד לגבי סכום הביטוח החופף. **המבטחים** יישאו בנטל החיוב בינם לבין עצמם לפי היחס שבין סכומי הביטוח.

4.13 תחלוף

4.13.1 הייתה **למבטח** בשל **מקרה הביטוח** גם זכות פיצוי או שיפוי כלפי צד שלישי שלא מכח חוזה ביטוח, עוברת זכות זו **למבטח** מששילם **למבטח** או למוטב תגמולי ביטוח כשיעור התגמולים ששילם.

4.13.2 **המבטח** אינו רשאי להשתמש בזכות שעברה אליו לפי סעיף זה באופן שיפגע בזכותו של **המבטח** לגבות מן הצד השלישי פיצוי או שיפוי מעל לתגמולים שקיבל **מהמבטח**.

4.13.3 **קיבל המבטח מן הצד השלישי פיצוי או שיפוי שהיה מגיע למבטח לפי סעיף זה, עליו להעבירו למבטח. עשה פשרה, ויתור או פעולה אחרת הפוגעת בזכות שעברה למבטח, עליו לפצותו בשל כך, כדי נזקו של המבטח.**

4.13.4 **המבטח** מוותר בזה על זכות התחלוף כלפי כל עובד של **המבטח**, מועצת המנהלים, בעלי מניותיו של **המבטח** וכן בני משפחותיהם וכן נגד כל אדם או גוף משפטי **שהמבטח** ויתר על זכות התביעה כלפיהם או התחייב בכתב לשפוטם לפני קרות **מקרה הביטוח**.

ויתור זה לא יחול במקרה של נזק שנגרם מתוך כוונת זדון.

4.14 תקופת התיישנות

תקופת ההתיישנות של תביעה לתגמולי ביטוח היא שלוש שנים מיום קרות **מקרה הביטוח**.

4.15 הודעות

4.15.1 הודעות של המבטח למבוטח או למוטב בכל הקשור לפוליסה תינתן לפי מעגם האחרון הידוע למבטח.

4.15.2 הודעות של המבוטח או של המוטב למבטח תינתנה למבטח בכתב למען משרדו של המבטח, כמצוין בכותרת לפוליסה או לכל מען אחר בישראל שעליו יודיע המבטח בכתב למבוטח או למוטב, מזמן לזמן.